ՓԱՍՏԵՐԻՄԼԿԵՐՈՐԴ—ՏԱՐԻ—ԹԻՒ—1209—ՇԱԲԱԹ—4—ՄԱՐՏ—1872

ԳԱՅՄԱՆՔ

Յարեկան գին կ. Պոլսոյ համար 180 գր.
» Գաւառաց » 10 Մէջ.
Վեհայանական կ. Պոլսոյ » 90 գր.
» Գաւառաց » 5 Մէջ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 50 փարա
Կանուխման ատեն մէկ անգամի համար 3 գրուշ, երկու անգամի համար 2 գրուշ, աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կրլայ։

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գացած լրագրաց ճանրու ծախքը խմբագրութիւնս վրայ է։

Լրագրոյս փոխարէնով նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագրը—Տնտրէնին պիտի ուղղուի, Կ. Պոլիս, Զինելի խան, Մասիսի դրատնակը։

Ճամբու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 4 ՄԱՐՏ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիեննա 13 մարտ.

Իրիկուան լրագիրները նորատակմ Բրէսի Օսմրօ—Թիւրք ընկերութեան նկատմամբ մեր վճռաւանողին խիստ լաւ տրամադրութիւն ունենալը կը հաստատեն։ Հետեւաբար խիստ մեծ թատանորդ աղբութիւն մը կը յուսացուի մանաւանդ թաժիններուն արդէն գրեթէ լմնելը նկատելով։ Արդէն հոս 143 1/2 ֆիորինի կը վերաբերի, որոնցմէ հան։ ած գնէն 13 ֆիորին աւելի։ Բրակայի մէջ 142։ Նոյնպէս Ցրանքֆորտի մէջ։

Փարիզ 13

Ազգային ժողովոյ մէջ հղած վիճաբանութիւններէն կը հասկցուիջար գանձուն եկամուտը հաւատարակչռելու համար տակաւին 140 միլիոն տուրք դնել հարկ է։ Նիստը մրկուելոյ եղաւ, եւ Պ. Ֆիլոն 'ի կողմ հրատարեցաւ։

Պէրլին 13 մարտ.

Բանակին չորս գլխաւոր հրամանատարաց 300000 ոսկան թալէր տրուեցաւ։ Ուրիշներու ալ տուելի պիտի։

Փարիզ 13 մարտ.

Պ. Լէֆրանի առաջարկած օրինաց վրայ յանձնաժողովը իր տեղեկագիրը երէկ ազգային ժողովոյ գլուխին յանձնեց։ Դատարան հաստատելու հարցն կայ յանձնաժողովին եւ կառավարութեան մէջ։ Յանձնաժողովէն առաջին անգամ արդարադատը չէ փոփոխուած։ միայն թէ տեղեկագիրը դոհացուցած պիտի ասի կառավարութեան եւ կառավարութիւնն ալ ծրագրին ընդունելութիւնը կառաջարկուի կամ պաշտօնական խնդիր չդնելի ընէ։

Ժողովը հաւանականապէս ամսոյս 28էն մինչեւ ապրիլ 25 պիտի գաղրի։

Կալիֆի իշխանն ու իշխանուհին այսօր մեկնեցան՝ Գանն երթալու համար։

Հռոմէն կը գրեն մեզ թէ Պապը Վատիկան մեռալ սրաշեց։

Սուէյշի ջրանցքին բանանոգաց ժողովը այսօր գումարուելով՝ ճանչեց որ փոշտական խորհուրդն ընկերութեան կանոնաց համեմատ փոքրաւած էր՝ բաժից հաւաքման նոր հիմք որոշելով եւ այդի տիրական ընկերութիւնը Գաղղիական անանուն ընկերութեան մի փոխարկել չուզելով։

Վիեննա 14 մարտ իրիկուն

Գօրաւոր թաւալութեան հակառակ՝ Գրէսի Օսմրօ—Թիւրք ընկերութեան բաժինները կը բռնեն եւ կը բարձրանան։ 150—153 ֆիորինի դարձեր եղան։

Փարիզ 14 մարտ.

Պ. Կրեմեն դուքսը մեռաւ օրերս տեղատակ մի պիտի հրատարակէ Գուդէոն Բրուէոն նոր տան դատարանի մակագրով։

Ազգային ժողովը՝ կամիոդիկոց ազգերաբերութեան վրայ միաձայնութիւնը այսօր ալ եւս ձգեց։

Ընթերցանական ընկերութեան գէմ աւաղարկեալ օրէնքը 104ի դէմ 501 ձայնով ընդունուեցաւ։

Մարտիա 14 մարտ.

Քարլիսթներուն եւ ազմատականոց միութեանցէն ծանր իրաւութիւնք կ'ուզուին կառավարութեան եւ թագաւորին դէմ։

Թագաւորն իր զահը պաշտպանելու կը պատրաստուի։

Մարտիա 14 մարտ.

Բոնակն հանդիսաւորապէս հրամանը տրուեցաւ։ Ազգային պահպանն զինուորաց զէնքն առնուեցաւ։ Թագաւորն իր իշխանութիւնը պաշտպանելու մտադիր է։

Պէրլին 14 մարտ.

Քրէսի Ա. սարտ—Թիւրք ընկերութեան բաժինները շատ կը վերանային հոս եւ 91ի կը վճարուին։ Աեծ դէնարներ եղան Յրանքֆորտի մէջ 161ի։ Բրակայի մէջ ալ 151ի։

Պէրլին 14 մարտ.

Կրօնի թէ իշխանութեան խնամակալութիւնը Թաւրիզ—Սերգիական երկաթուղեայ կցման համար կը պնդէ Բ. Դրան քով։

Լոնտրա 14 մարտ.

Օսմ. Գոնս.	54 3/8
» փոխ 1869	61 7/8
» » 1871	73 1/2
Անգլ. Գոնս.	92 3/4
Աֆրան	19, 6—20
Մօնէր	44

Լիվերբուլ 13 մարտ.

Բամպակ. Ա. Ն. Օ.	11 3/8
Ծախուած	10000 հատ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դպրոցական հրամանաւ՝

Տրապիզոնի կուսակալ Լուսա Մուխլիս փաշան Ագրիանուպոլոյ կուսակալ անուանեցաւ։ փոխանակ Իրֆան փաշայի։

Տարի—Շաբայի նախագահ Նաւաբէթ փաշան՝ Մուշիրութեան աստիճանաւ Սէլանիկի կուսակալ անուանեցաւ. փոխանակ Խանցիլ փաշայի։

Պերութի մաքսատան անօրէն Բարխուրքալ Միքայէլ էֆէնտին Մաքսատանց խորհրդին անդամ անուանեցաւ։

Ժան Արշիպատքոն հինգ շաբթի օրը փոխադարձ ողջունութիւն տուաւ Մեծ Եպարքոսին եւ Բ. Դրան պաշտօնէից։ Պապարատիսի դատն ալ այս առիթիւ փոքրիկ դադարեցաւ մ'ելաւ՝ 'ի պատիւ Այշիգ-քոին։

Կրօնի թէ Պ. Զօրայ եւ շրջակայից ծխականի բաժանութիւնն ու մասնաւորապէս թիւնը Պ. Պ. Զորիֆի եւ Զօղրաֆոս իրենց վրայ ունի 5 տարուան հոսոյ տարին 400000 լիրայի։ Սակայն կառավարութիւնն իրաւունք պահած է իրեն օրէնքէ տակէց վերնելու մէկ ամիս աւելի գին առաջարկող երևնի։ Ընդունի։ բայց 400000 լիրայէն աւելին Բ. Դուռն եւ Պ. Պ. Զորիֆի եւ Զօղրաֆոս մէջերնին պիտի բաժնեն։ Իսկ գաւառաց մէջ ծխականի բաժանութիւնը քաղաք առ քաղաք փորձակալութեան պիտի արարուի։

Նորակոչ Քրէսի Օսմրօ—Թիւրք ընկերութեան բաժնարդադրութիւնն այսօր պիտի կատարուի Դալբիա Փամանաս խանը Յոսէֆէ ժէնէրալի դրատունը ժամը չորսն կէսէն մինչեւ տասնուկէս։

Ցունաց Սինոդին անդամներն այս շաբթու Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբը դումարուելով՝ Պուլղարաց Լիկզարքութեան հետ իրատարհութեան նոր ծրագիր մի չմնեցին, որ հինգ շաբթի որը Պատրիարքին թագրիրուելը Բ. Դուռը դրկուեցաւ։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ
ՀՍԱԱԹԻ ՇՈՒՄԱՐԵՆ

3 մարտ ուրբաթ իրիկուն	56	7
4 » շաբաթ առաւօտ բացուեցաւ	56	2
կէս օր	55	38

Կ. Պոլիս 4 մարտ.

Սորիֆէ ժէնէրալի բաժինը	Անգ. լիր.	12,38
Քրէսի »	» Օսմ. լիր.	16, 18
Երկաթուղեայ	» Ֆր.	173 1/2
Փոխ 1863	» »	338
» 1865	» »	344
» 1869	» »	316
Թրամուէյ	» Օսմ. լիր.	13,15

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՆԱՆՈՒՑՈՒՄ

Հրաւիրանօք եւ Նոսլապատհութեամբ Ամենապատիւ Ս. Հօր, մարտ 1 1872 եկեղեցական հանգամանաց ժողովք գումարեցաւ 'ի Պատրիարքարան՝ Ազգ. Կրօնական Ժողովոյ համար ընտրելեաց նստապատիկ ցանկը պատրաստելու, ուր Կ. Պոլսոյ եկեղեցեաց Քահանայապետ Հայրերն եւ Ազգ. Թեմական քահանայքներն ներկայ գտնուեցան միայն 34 եկեղեցական Հոգաբարձու՝ Եպիսկոպոս, մեկ Վարդապետ եւ քան եւ չորս քահանայ։ Նախ. մի Եպիսկոպոս եւ. մի քահանայ քուէներակատ. մատնուցած էին ազգն ընտրութեան։

Առեանը բացուեցաւ. ընդ. Առանձնապատութեամբ Գեր. Յովհաննէս Եպիսկոպոս Կոստանդինեանի եւ Առանձնագրութեամբ Արժ. Խորէն քահանայ Փէհլիվանեանցի. եւ ըստ օրինի Սահմանագրութեան՝ Կրօնական ժողովոյ 14 անձանց եռապատիկն՝ ներկայեալ 42 եկեղեցական Հարց անունները քուէներու վրայ նշանակելով՝ որոշեալ ժամուն քուէատուփն բացուելով քուէհամարի պարզութիւնը կատարուեցաւ։ եւ քուէից բացարձակ տարբերութեան ոստայան հետեւեալ եկեղեցական Հարք.

	Քուէ
Գէորգ Քահանայ Խասգիւղի	31
Յովհաննէս Եպիսկ. Միջադիւղի	30
Ամբրոսիոս Վարդ. Ինճայի	29
Ներսէս » Սամամիոյ	29
Աբիսամակիս Քահանայ »	29
Մատթէոս Վարդ. Իզմիրլեան	27
Եղիշէ Քահանայ Մայր Եկեղ.	26
Սահակ » Միջադիւղի	26
Գասպարիէլ » Գէչիկիթաղու	23
Խորէն » Փէհլիվանեան	24
Գրիգոր » Ս. Խաչ Եկեղ.	24
Սուքիաս » Մայր Եկեղ.	24
Խորէն Եպիսկ. Նոր Գէր	23
Գրիգոր » Քարակէօմրիւկի	22
Դիկոզոյոս »	22
Յովհաննէս Քահանայ Ակիջադիւղի	22
Գրիգոր » Ս. Էջմեան	19
Կարապետ Վարդ. Սերոբեան	19
Հմայեակ » Ս. Յակոբեան	19
Յարութիւն Քահանայ Պալատաց	19

Եւ պարզեցուցեալ ընտրելեաց ցանկը 42 եկեղեցական պէտք է պարտադրեալը ատոր քաղաքացի տալուելիութեամբ քուէ ստացողներէն հարց համեմատաբար քուէ ստացող եկեղեցականներէն հետեւեալ ցանկը պատրաստուեցաւ՝ 42 էն պակաս մնացողը՝ 22 թիւը՝ ամբողջացնելու համար։ օրայ կրկնադատիկ քուով պատրաստուած ցանկն է հետեւեալը.

	Քուէ
Երեմիա Եպիս. Փարզիչ Իւսկիւտա.	18
Խաչատուր Քահանայ Մայր Եկեղեցոյ	18
Թադէոս Եպիս. Բարոզիչ Պոլսոյ	17
Խորէն Վարդապետ Փոխ. Էրուսաղէմի	16
Եղնիկ » Նարեկ—գարեր	16
Երեմիա Քահանայ Խասգիւղի	16
Գարեգին Վարդապետ Թարթարեան	14
Յարութիւն Քահանայ Ղարամիոյ	14
Գեւոնդ Վարդապետ Փերգամիան	12
Մարուքէ Քահանայ Քարակէօմրիւկի	12
Բարսեղ » Խասգիւղի	12
Գրիգոր » Սէմեան Խասգի.	12
Յովհաննէս » Միրեան	11
» Վարդապետ Փոփաղեան	11
Մարտիրոս Քահանայ Ս. Խաչ Եկեղ.	10
Յովհաննէս » Ս. Կարապետ	10
Վրթանէս » Քարակէօմրիւկի	10
Փիլիպոս Վարդապետ	9
Սիմեան Քահանայ Մայր Եկեղ.	9
Յարութիւն » Գէօյի քաէրքէի	9
Մեսրոպ » Մայր Եկեղ.	8
Սիմեան » Ս. Խաչ Եկեղ.	8
Յովհաննէս Եպիսկ. Սեբաստիա	7
Գիւտաս Քահանայ Գարաչէրմէի	7
Աբիսամակիս » Մայր Եկեղ	5

Իգնատիոս Վարդ. Քարոյեան Հիսարու		6
Յովսեփ » Դամենեան		6
Պետրոս Քահանայ Պէտիկ Փաչայի		6
Միքայել » Պալատու		6
Կրեմէն Վարդապետ		5
Գասպարիկ Քահանայ Ս. Խաչ եկեղ.		5
Յովհաննէս » Հիւրմի գեան		5
Կոստանդին » Պէշիկթաշու		5
Ներսեսակիս » Քարակեմրիկի		5
Աբրահամիկ Խաչիկեանց		4
Զաքարիա Քահանայ Ընդոյի		4
Յովհաննէս » Ուսամիսոյ		4
Մատթէոս » Պէշիկթաշու		3
Գրիգոր » Խաղբիւրի		3
Գրիգորիս » Միջաբիրի		3
Կարապետ » Սկիթեան		3
Ներսեսեան Վարդապետ Ղանեան		3
Յովհաննէս Քահանայ Ղալամիր		2
Գեորգ » Եղուարդ		2

Այս անգամ դարձեալ կը հրապարակի Զօրոյ եկեղեցւոյ քարոզիչ Հարութիւնն եւ Աստուածոյ ու Ամենաակոյ Քահանայնիւնն, որ վերջերս ՁԿ եկեղեցականաց մէջէն միայն ՁՉ անձանց անունները դրին եւ անձամբ կամ նամակաւ առաջիկայ երեքշաբթի՝ որ է 6 մարտ, թերեւ՝ ի Պատրիարքարան, ուր ճիշդ. ժամը 6ին քաւէհանարի գործադրութիւնը տիրոջ կամարարի՝ ի ներկայութեան առաջնորդական դիւանին եւ ընտրեալ Դիւանի է եւ այս որ վերագրեալ ցանկին դուրս որուած քահանաները ընդունելի չդիտի լլան։

3 մարտ 1873 Մնամք ազօթարար ի Պատրիարքարանի Հայոց Ս. Էջմ. Դ. Գալֆա Ակէտ

Վերոյիշեալ ցանկին մէջ դիտողութեան արժանի կը դառնանք դատարկան առաջնորդի մի երանելի ժողովրդի նշանակութիւն՝ որ Յահմանադրութեան արամադրութեանը չը հաւանիր. բան որում կրօնական ժողովոյ անդամք եւ Գալֆա չնանկաց ոչնաք է լինին, որպէս զի ամէն ջարիւ կանոնաւորապէս ներկայ գտանին ժողովին։

Ակնկալ զուտ կը լանք թէ չորեքշաբթի աւուր հանդուրժոր ժողովին մէջ՝ բայն քարոզիչներէ, ուսուցիչներէ եւ ազգասէր քահանաներէ, Պատրիարքարանի Ս. Ազգային Ժողովի անդամներէ եւ այլոց հրապարակաւ դարձեալ միւս անգամոյ իրենց կոչած եւ փակած ամիսուէն կը դլորէին։

Իսկ նոյն միջոցին՝ երբ Յահմանադրութիւնը դիւ անչուշ թուղթ մի դրամնեուսի բուութեան մէջ կը պատրաստուէր, անդին երիտասարդ եկեղեցական մը կրօնք եւ ազգութիւն կը քարոզէր ընտրեալ վրայ՝ եռանդուն դարձ եւ բնական լեղուաւ, եւ անկեղծ խնդալով խեղճուկ ազգայան մը, դրսին արձան թեւերը առած, ինչ որ ճշմարտութիւն, ինչ որ բարոյական, ինչ որ երկնային ունի քրիստոնէութիւնը՝ կը ապացոյցներ իր հայրենի ժողովրդեան երկիրը, ուր բիւրաւոր Հայ ազգին դաւակներ՝ հիմա տեղութեան մը հարատեւը՝ դիւ ապատ չեն քանի մը ցեղ ապահոց հաւկիհարութիւնէն եւ հարստահարութիւնէն։ Բայց վերջապէս՝ որ իր պարտութեան մէջ ունէր խարազ իսաութիւն հանդարած էր թէ իւր հայրենեաց քրիստոնեայ ազգին աւելի վերատակոր՝ ազատութիւնն էր։ Ցր. ասա հանդիսան հանար միթէ բաւական չէ՞ր տեսնել թէ ինդիրն եւ դատաղէտ ատ ազակը ի՞նչպէս

լիարդ մը իրեն բերատ, որ ամենաբարձրացած միջոցներուն՝ ոգեր կամքը այս ամենուին վրայ եկայ՝ ձեր դժգոհութեան առաջին օրը կը թողուժ ձեզի ապաս ձեր ամենաը։ ընտ։ Այս խօսքերը կը ցոյցնեն թէ ոչ փառասիրութիւն ունկր եւ ոչ երեւալու վարիրաբ —Բայց ինչո՞ւ առ խառամնեանը։ վասն զի էր հոխորդները չէին ուզած ոչ ամենաը թողուլ եւ ոչ նորերու կ ուսմնադրութեամբ մի ըլ ժողովրդը կառավարել։ թէպէտ խառաայեր էին ամենից չի հեռանալ, եւ պանձնս կարդարացնէին թէ ազգասիրութեամբ կառավարութիւն կարելի չէ։

Բայց ուսկի՞ց ծնաւ այս Յահմանադրութիւնը։

Ցամենեսոյ հայն որ մը յանկարծ սահմանադրական եղաւ, եւ մենք կը յիշենք եւ անեսանք ազգ. օրինաց գրքին խանձարուրները, երբ ժողովուրդը հաւ եւ իր Ամիրաները կը քնանային։— Բանի մը երիտասարդք առանց հեղինակութեան՝ առանց ազդեցութեան՝ առանց փարձառութեան, յանկարծ գոյն ասելնել որ այսօր Հայ ազգը իր ներսուկը՝ իր խայխախը՝ իր փրկութիւնը կանուանէ եւ կը ասնէ։ եւ. ոբրիկներու ստ երիտասարդները հանդարտ՝ ունէին, ուսանելքը կը յարդէին եւ կը գրուէին, եւ խոհեմ առաքինի եւ ապագաւոր ծերունի մը՝ հաւ մը դիրենը կը լուսաւորէր։ եւ ինչ որ առանց փարձառութեան եւ ազգեցութեան կը ստակոր՝ ինք կը լեցնէր։ իսկ ազգը՝ որ իրեն ալէտրը կերդաւ եւ չէր ճանչնար ան օրն որ տեսաւ։ ճանչցաւ եւ գործածեցն ալ մասամբ ուսաւ։ Դէպ՝ Յահմանադրութիւն ազգակից եւ ոիրաւ փրրել իսպառակել ուղեցնելը որ հիւանդնէ կը կանդնէին։ Պատրիարքներ։ Ամիրաներ։ Միւթէվէլլիներ, Իշխաններ, Հոգաբարձուներ կիլիցայի կը ասագուէին եւ. ժողովրդեան ասահանութիւնէն եւ. խուսաթիւնէն կը դանդաղեին, երբ ձեռքով մը Յահմանադրութեան ի՛ զատարկին մը՝ ինչպէս

օրասցեր էին եւ. ի՛ օրասցին Հայ ազգին խուսմ խուսմ դաստիները հեռացրու համար դիրենը ոչ միայն իրենց եւ կեղեցւոյն միութենէն՝ այլ նաեւ իրենց ազգութեան ոգիէն, տնուներն եւ ոսվորութիւնէն, իրենց ընիկ արեան մինչեւ զանձնք թշնամի դնելով։ միթէ բուսական չէ՞ր տեսնել որ Ցիկիանոսներ անցնելով նոր քարոզիչներ կուգային արհամարհելու հայ ազգին։ զոր իրենց դրբերուն մէջ հեթանոս կ'անուանէին։ ոչ միայն իր եկեղեցին՝ այլ նաեւ իր արբութիւնները եւ լուսաւորութեան հլաշքը իր սրամութիւնը, իր առանձնութիւնը։

Եւ տեսնելով եւ դրեթէ շոշափելով աչ ու բարոյական եւ նիւթական յաջողութեան եւ հոգեկիրութեան բան պատճառը։ ուսան անոր հետ եկաւ. դասերաբերելու։ թողուց մոլորաքաղաքը որ ինքզինքը հագայ։ ուսաւ իր ընիկ երկրի ազգակիցները, ջոկեց իր սարարը՝ մամուլը։ եկաւ գնաց հարիւրներ խոպանացուել արտին մէջ ցանելու լուսոյ հունարա խլրտաւորին որոնք։ հոն թաղեց իր վասակը, իր քարոզները, իր խնամքը դեղեր եւ ցորեկ քարոզելով գրելով ուսուցնելով, հալածուելով թշնամիին եւ բարեկամին՝ սարերն եւ ընտանիին։ նոյն իր սիրոյին կը սուլէր դնուսակը, ինք ալ չէր կրնար որոշել թէ ինչ էր թէ հայու հրացանին եղած։ Ցրրարտ ամենասանութիւնք տեղացին ամեն կողմ, եւ խրմեան սրտաւորեցաւ քանի քանի անդամ ընդհատել վանքերու շինութիւնը, վարժարանաց դասախօսութիւնը, ազգային հրատարակութիւնը, եւ դիմել՝ ի Պոլիս կամ յԵրուսաղէմ, ճանչնալով տրոց խաութիւնը իւր ամեն կերդարանքի տակ։ Եպիսկոպոս օրհնեալ՝ նոյն պարզ մարդը մնաց։ եւ. ժողովրդը Հայրիկ զինքը անուանեց, որովհետեւ իր խեղճութեան մէջ հայրական դորով իր վրայ նշմարեր։ Եւ՝ անանք զրոս իր վարքը՝ իր բարքը՝ իր արիական կը դատարարէր չիմացած՝ զոմիլով գինքը կը պարտուէր։ Ի՞նչ կրնէ Հայրիկ—Ի՞նչ ընէ։ ի՛ աչխատաց, կը չիմացուի։ վանքերը կուգէ բարեկարգել դպրոցներ կուգէ հաստատել, եկեղեցիներ նորոգել։ բայց կ'երեւայ թէ մարդս հետ փարձուիլ չդիտեր։ ամեն տեղ ուր որ ոտք կը դնէ՝ գժգոհներ կը յարուցանէ։ Ի՞նչ զարմանք։ միթէ Զրիստոս գանձապետ՝ երբ հոգեց դանձին վրայ բոլոր Ալիէնք ուժգոհ չե՞ր եղեր։ եւ. կրկ կամաւոր կուրութեամբ թնդոց կոչուելու, ամենքը դոհ չեղա՞ն իրեն։ Եւ միթէ ասս չէ՞ ազիարհքիս ամեն օրուան պատմութիւնը։

Բայց ի Պոլիս՝ Յահմանադրութիւնը՝ որ ալեկոծութեան եւ մրրկի մը օրով յանկարծ երեւան եկած անանք։ խոր բնկնեկ անիրաւեցաւ՝ եւ կիրարանութիւնամբն երբեմն կը քալէր եւ երբեմն կ'ընդհատուէր։ Պատրիարքներն անոր հաւատարմութիւն կ'բատարդէին եւ կիրդնուին իբրեւ թէ դրեթէ հոնոր։ քաղաքական ժողովներ. բնդհանուր երեսփոխանական ժողովներ, իշխանական տարբերութիւններ էրարու կը յաջորդէին, ոմանք գործքը յանգուար կը դանէին։ որ թերեւս մասամբ ասոր էր։ ամենք ժողովուրդը տարարակոյս եւ. ազգակ կը կարծէին։ որ իրենց արդարութիւն չունի։ ամենքն ամենքի մեղադրանք մեղադրանք։ ամենքն ամենքի դարանակալ։ ամենքն ամենքի դարանակալ։ ամենքն ամենքի դարանակալ։ Ի՞նչ զարմանք։ միթէ Զրիստոս դանձապետ՝ երբ հոգեց դանձին վրայ բոլոր Ալիէնք ուժգոհ չե՞ր եղեր։ եւ. կրկ կամաւոր կուրութեամբ թնդոց կոչուելու, ամենքը դոհ չեղա՞ն իրեն։ Եւ. միթէ ասս չէ՞ ազիարհքիս ամեն օրուան պատմութիւնը։

Բայց ի Պոլիս՝ Յահմանադրութիւնը՝ որ ալեկոծութեան եւ մրրկի մը օրով յանկարծ երեւան եկած անանք։ խոր բնկնեկ անիրաւեցաւ՝ եւ կիրարանութիւնամբն երբեմն կը քալէր եւ երբեմն կ'ընդհատուէր։ Պատրիարքներն անոր հաւատարմութիւն կ'բատարդէին եւ կիրդնուին իբրեւ թէ դրեթէ հոնոր։ քաղաքական ժողովներ. բնդհանուր երեսփոխանական ժողովներ, իշխանական տարբերութիւններ էրարու կը յաջորդէին, ոմանք գործքը յանգուար կը դանէին։ որ թերեւս մասամբ ասոր էր

յօգուտ ամենայնի՝ ինչպէս ասեն եկեղեցական գաւառ նշանակութիւնը ազգի համար։ ասելով, որ նոքա պէտք է լինին աւանդիչք ազգի յառաջդիմութեան մէջ դէպի ժողովրդական զարգացումն։ Յետոյ եւ հարկ էր պարոնին հեռու մնալով անձնասիրութենից եւ շահասէր կրքերից, ամենայն դատաւորութեամբ մատչել որ եւ իցէ անձնի։ մանաւանդ մի հոգեւոր բարձրաստիճան անձնի պատասխան։ արդէն նոցա վարկեալ կոտրելը։ նոցն իսկ յօգուտ ածելով հուսկացուցանելեամբ։ ճշմարտութիւն էր եւ ազգային գործոց յառաջդիմութեան։ Մենք չենք կամենար՝ այս տեղ փոստարանի դեր խաղալ։ ո՛չ։ զարմանալի Մակար սրբազանը կորցաց չէ պարտաւորութեան։ երբ կենդանի իրաւունքներ ինչպէս են նորա համարոյ առաջ կը բերին մերկ իրաւունք։ որոնք աւելի ազգաւ են քան թէ որ եւ իցէ կորիատան ճարտարանի գրիչ։

Պարոն յօդուածագիրը Մակար եւ աշխարհապետի միաբանութիւնը եւ ձեռնարկութիւնը ազատելու հաճար առաջ է բերում՝ տեսչութեան դպրոցների եւ մանաւանդ Ներսիսեան դպրոցի վիճակը, իբրեւ ամենայն թար։ ապ կեր ի՞նչ նպատակով։ յետոյ կը դադարի այս պաշտօնով բարձր՝ բայց բարդապէս ակար մատենագրի գործը։

Ինչպէս դէպի գործը եւ ցոյց տանք տեղւոյն հայ դպրոցների անցեալը եւ նոցա վիճակը Մակար սրբազանի առաջնորդութեան օրը։ եւ տարբերութիւնք որ այս իրողութիւնքը ամենից աւելի կ՝ապարդեն դատողը եւ կ՝ցոյց տան Պ. յօդուածագրի ինչ հոգու տէր մարդ լինելը։

Պարոն յօդուածագիրը հարցնում է թէ ի՞նչ է գործել Մակար սրբազանը եւ ինքը պատասխանում է—ինչ նշ։ Ահա նորա ինչինը։

Ա. ինքը պարոնը կը՝ինքայէ։ որոշեհատու կայ չէ։ որ թիֆլիսի մէջ այսօր կան շատ հայ ծխական դպրոցներ մանաւանդ հայ օրիորդաց դպրոցները։ այն է երեք Մարիամեան դպրոցները։ Զանգեզուրեանց եկեղեցու օրիորդաց դպրոցը։ թանգարեանց դպրոցը՝ ի դուկիս։ վանաց Մայր եկեղեցու անուանեալ օրիորդաց դպրոցը։ Հռիփսիմեանը եւ Գայիանեանը։ որ իւր կանոնաւորութեամբ եւ յառաջադիմութեամբ։ եթէ չէ գերազանց։ պակաս չէ մինչեւ անգամ ոչ մի տերութեան նայնատեսակ դպրոցներից։ Արդ եօթ Մակար եպիսկոպոսի առաջնորդութիւնից առաջ կա՞ր մի հայ օրիորդաց դպրոց Թիֆլիզի մէջ։ կամ գանէ չենք տուած առաջնորդներից։ այլ մասնաւորներից մէկը ձեռնամուխ եղե՞լ էր այս գործին։ Այն ժամանակուան փաքր ի շատէ կրթեալ հայ օրիորդներն գրեթէ առանց բացառութեան բոլորովին զուրկ էին իրենց մայրենի լեզուի գիտութիւնից։ այն ինչ այժմ լուսամիտ օրիորդներ վերոյիշեալ դպրոցներում։ բայի այն որ սատանում են իրենց մայրենի լեզուի գիտութիւնը։ զարդ այնու՝ են իրանց ճիւաղն եւ հոգին եւս զանազան գիտութեանց ուսմամբ եւ դաստիարակութեամբ։ եւ ո՞վ է այս ուսումնարանների հիմնադիրն ու պարարտանը՝ Էթէ ոչ նոյն իսկ անդորձունակ Մակար ոչ՝ նոյն իսկ անդորձունակ Մակար ոչ՝ նոյն իսկ անդորձունակ Մակար՝ յոյսների բան է՝ Ոչինչ է։ այլ՝ հայրական խնամքով ունենալ չէ եւ բ. հոգի վերայ։

Գիտնալու է եւ. այն, որ այս՝ ուսումնարանները բարձրն էլ դրեթէ ձրի են կառավարվում առանց որ եւ իցէ նպաստ առանալու։ թէ եկեղեցական եւ թէ այլ հասարակութեանց գումարներից։ եւ միայն հայ հրիտասարդների եռանդալ եւ իսկական յարգանքով դէպ ի երեց ուսումնատէր առաջնորդը։ որ զեկավարն է ազգային յառաջադիմութեան նաեւ։ Յայտնի բան է։ այ։ եւս Ոչինչ է։ Այս թիֆլիզի մէջ է։ իսկ նահանգներ՝ մի՞թէ կարելի՞ է ծածկել Աիալեխայի։ Սբզնախի։ Բէլաբի։ Զանգակի։ Դօբրա։ Քութայիսու։ Ղիրիմայի եւ այլն եւ այլն մի՞թէ որիորդական եւ թէ տղայոց դպրոցները։ որոնք իրանց դպրութիւնը առացան Մակար Սրբազանի օրօք եւ նորա հոգատարութեամբ։ ի՞նչ են ասքա։ անշուշտ Մակար Սրբազանի անդարձանելիութեան յիշատակարաններ եւ Ոչինչ։

Բ. Ներսիսեան դպրոցը։

Այստ վիճակը յայտնի է մեզ մանրամասն ասրուան քննիչներում։ Չգիտենք թէ պարոն յօդուածագիրը ուսնեցել է նոցն դպրոցի անցեալի վիճակ որ եւ իցէ տեղեկութիւն եւ գիտէ՞ նորա ներկայ վիճակը։

Նորա անցեալը մինչեւ Մակար եպիսկոպոսի առաջնորդութիւնը՝ հեռաւորագոյն է եղած։ ըստ անտեսական մասին, օրդնդրաց տպրատաց ամենախեղճ, ապքատիկ։ եւ յիրաւի ազակերաց աւելի նեղեալ էին ազքատների քան թէ մի բարեկարգ դպրոցի ուսանողներ։ այնպէս որ։ երբ 1861 թուականին կազմուեցաւ ազգ ազգին ընտրութեամբ հոգաբարձութիւնը եւ սա ընդունեց դպրոցը Ներսէս կաթողիկոսի եւ յիսուս Յարդիս ազքեպիսկոպոսի հոստատած հոգաբարձութիւնների ձեռքից, գանձարանը գատու գատորդի դպրոցի անտեսութիւնը խանգ տրեաչ չկար մի ղրուշ՝ որոյ վերայ լինէր ասքարդ ղեկաս։ մէկի ղեկասի թիւն էր պատկաս միանգամ վերը եւ այլ միւսնոր այնպէս պատաւոած։ որ դրեթէ մերկ էր սղորմելի։ նոյն էր եւ նոցա ընտանեաց։ վիճակը։ ուրիշ կամ տասը հոգի ունէին մի կտոր քաքանի։ իբրեւ երեսն գրիչ։ որ ապրանքն կեղտուա էր։ մինչեւ անգամ անկարելի յատակը սրբելու համար անունքուր հանմարելի էր։ Ցիրուն վիկայ են նոցան։ եւ բազմաթիւ ասնուցիներ։ որոնք անձամբ ունան այս իրողութիւն։

Մնացեալը հետեւեալ թուով։

Տիֆլիսի Մշակ շաբաթաթերթին վերաբերեալ ապերասի լուրը կը կարդանք։

ՆԱՄԱԿ ՇՈՒՍԱԼԻՈՅ

Ամսոյս 16 ին դեկտեմբերի օրը առաւօտեան ասուն ժամին պատահեցաւ Շամախուայ կրթական հիմնարկ մի սարսափելի դէպք։ որոյ անմոռաց չը պիտաս ոչ մի ասուն։ Նամեւ ոչ փոքրիկ իրրեմի։ եւ մեռան յաւ անձինք։ Շարժ։ ասուսել ասատիկ էր եւ երկարատեւ։ քան թէ մինչ այժմ պատահածները այս քաղաքում։ Ցնորուեցաւ անգամ չեն մատնեալ գրա նման զարհուրելի դէպքերի։ Պայլը չեմ կարող ասել չարժի տեւողութեան միջոցը։ բայց որքան միտս ուշք էր մնացած տարիս։ բոլորին նկատելու։ նա պատկանում էր ալիքանման տեսակին։ հարուածելով արեւելից դէպ Արեւմուտք։ Գրեթէ որպէս ջնջուած է բոլորքի Հայոց (բարձրագիր) բաժինը։ մնացեր Նորանից։ որ այս բարձում չենուածները առաւել բարձրր են։ եւ մասամբ Նորանից։ (որ աւելի հաւանական է) որ տարբերիկեալ հարուածների տարակութիւնը անցած է միչտած տեղով։ Արտասուելի էր տեսանելը լինել տարուղեալների գրութեանը։ Ամեն մի փողոցում լսում են ձիչ ու հեծեծանք։ Հայ-լուսերեսականների ժողովարանի փլատակը մեռցրեց 22 հոգի երիտասարդ եւ հասակաւոր մարդկանց։ իսկ Հայ—լուսաւորչականներից մեռան 28 ը։ մեծ մասով երեխաներ։ եւ շատերը վիրաւորեցին։ Ի՞նչ՝ասարան։— ամեն մի անիւնում ամբողջ օրը պատռուում էին գիրքներ մչակների շալակին բարձած։ Բարեբաղդաբար արիաձի մասին Հայոց եկեղեցում չէր սկսած պատարագը— այդ տեղ քանի մի տնձինը եւս կարող էին դեռ գնալ։ բան որում կաթողիկէն դէպի ներս կողմը թարմված է։ եւ սիներից շատերը ասատիկ ճեղքուած։ Աւ հասարակ կարելի է ասել։ որ նա (Նորայէն եւ եկեղեցին) կործանված է։ եւ՝այդ հոյակապ շինուածքից ոչինչ չէ մնում. բացի հիմքից։ Ասումնարանի ասն։ նոյն եկեղեցու զաւթումը։ ճնշուած է վերին յարկը։ Ի՞նչ բան։ որ չարարագդ դիպուածքը չը պատահեցաւ։ յաւթիվան մէջ։— արքունի ուսումնարանից հաշիւ մի մանուկ կարող էր փրկվել։ իսկ Հայոց ուսումնարանում շատերը ասոյ ասակ կամ ասիոյ կը մնային։ Շարժի միւս օրը սարսափելի էր տեսնել դագաղների քաղմութիւնը սայլերի վերայ բարձած։

Ընդհանուր օրերում բաժանվեցան Ղարին Բարձրութիւնն փոխարքայի առանձին նշանակված գումարի 2000 մանէթ յոգուա ճնշուածների։ Փոգաւոր—կարարը եւս բարեհաճել է չնորհել քսան հազար մանէթ։ որից տասն հազարը որոշած է եղած բաժնել արքունական պաշտօնակատարներին։ սակայն այդ գեռ նեւ մնում է։ կարծեմ դրա մասին արած անհրաժեշտութիւնը փոփոխելու պատճառով։ իսկ միւս տասն հազարը այս օրերում բաժանուեցան ճնշուածների քաղաքացիներին։ Ա յդ ողորմութիւնից զուրկ մնացածներին թիւը գնա՞ չատ է։ Այս քանի օրերում քաղաքից ուրիշ քաղաքներ եւ գիւղերը դաղթականները չատ եղան։

Մնացած նշանաւոր եղած կամ լինելի մասնաւոր հանդամանքները կը հաղորդեմ միւս նամակով։

Բոլոր ուսումնարանները եւ Հայոց եկեղեցիները փակված են։—գիտակ յուսերի. նպաստաւորների եւ չինուածների։ . . .

29 յունվ. 1872.

Դոյն թերթին մէջ կը կարդանք նամակ հետեւեալը։

Որեւանից տասոյած մի մասնաւոր նամակից քաղում ենք յետագայ տարածելի պատմութիւնը։ Մի հայ մարդ պատարագի կանչած լինելով։ որպէս զի՝ կայ,— սուտ վկայութիւն էր տուել։ Գանի մի ժամանակից յետոյ նորա խղճմտանքը սկսեց նորան տանջել։ նա առաջ ընկնելով ցաւոյ դղալ։ յետոյ գոչ։ քանի մի օրից յետոյ ցնորվել։ . . Սիրտի մի օր եկեղեցու առաջ հաւաքված ժողովուրդը զարմացաւում էր մի մարդի։ որը ձեռնոցը կոտրելին խելոյով նայում էր։ թէ Աստուած նորան հրամայել է դլուխը նիրք անդամ խաչքարին զարկել։ որ նորան ուերուի նորա մեղքը։ . . Ներկայ գանգվածների առաջ լացակցաւ մի սարսափելի տեսարան։—ցնորված մարդը նիրք անդամ խփեց իր գլուխը խաչքարին։ — իսկ երբոյ անգամ գագաթը պատռելով թարգիցաւ եւ ուղեզր դարս թափվեցաւ։

Սեբաստիա։ 15 դեկտ. 1872

. . . Թմկագիր Մասիս պատուական եւ Ազգօգուտ լրագրոյ։

Նրիք չորս տարի հետ չկար գրիչ օր պատասուց արժանի առոգեր չ՝ինուէր Սերտասիոյ վերայով եւ նորա լամանեալ վիճակին համար արտասանելի ատուեր չը ասահեցներ իր ծայրէն։ ամէն զգայուն սիրտ զոյն կոզրար։ ուստն լեր։ եւ բեր։ բան ցաւակցութեան ամոր վրայ կը խոսէր։ մեկ խօսքով քարտրիս բուսանուշիներն ու դժուարութիւններ։ դարձեալ տարատամ։ եւ երկպատակ ընթացքը ազգի։ Սեբաստիան՝ ի սուգ եւ՝ ի դատ հոսանված էր բայց վատք բարեբարին։ որ բու սնարերչ այս չարի խոսվութիւնն։ իր ամենակարող եւ գթառատ մատով կը դցէի Ամեն։ Ս. Պատրիարքի զգայուն արտին որ գնար։ Յակոբ վարդապետի օրէս արդեան հոգեւոր մը ձեռօք հաս ոչ գործադրեր Սանմանադրութիւնը՝ ի խաղաղութիւն եւ՝ ի հանգիստ Սեբաստացոց։ խաղաղութեամբ իսկի սա Սանմանադրութեան գրեա Սեբաստացոց։ եւ խաղաղութեամբ կը գիրքանայ։ Էր հաստատուն Ընդհանուր։ Գաղաղական եւ Կրօնական ժողովները։ եւ ընդ նախագահութեամբ Գերարգեակաց վարդապետի՝ երկար ժամանակէ հետէ մոռացութեան տակ թողուած խնդիրները։ դատերը եւ վիճները՝ երեւան կելին եւ կը լուծուին խաղաղութեամբ։ Ամանիով Սեբաստիոն՝ որ երբեմն ոգոտ կ՝ընթանար եւ իրրեւ հեզեց մը իր փրփրաբերան ալիքները զոռալով գոչելով կ՝աւերէին եւ կը քանդէին ոչխանմարտ առաջքնին եկած թումբերն ու չինքերը։ այսոր բոլորովին հանգարտ եւ լուռ ամէն բան ակներեւ կը տեսանուին անոր մէջ։ եւ բոլորովին իր նոր՝ կին դեղանոյ մէջ մտած է։ Ազիրոյեան ժողովարանաց հետ հաստատուելու։ նաեւ թաղական խորհուրդ։ որոնք այսպուրջ հրամայեցան տակ առած դպրոցները՝ ամէն ջան՝ ի գործ կը դնէ նոցա յառաջդիմութեան համար։ որուն ազգասէր գործերէն առաջինն եղաւ Թարգ։ դպրոցին հարկաւորութեան պատասխանելն Վարդան դասատուին կանչելը եւ սկսաք եղած հրանգները առաջով ներքին ցնորուչ կարգը (որ բաղաղ վիճակի տանն ալ վարած է սոյն պաշտօնը)։ ուստից պիտի պահանջեն դպրոցին ներքին բարուքութիւն։ զոր անմնուիրաբար յանձն առած է յիշեալ պատասխանին։ դպրոցը որ արդէն բաւական յառաջդիմէ վիճակի մէջ կը գրանուէր։ այսուհետեւ անչուշտ եւ՝ ոչ՝ չնորհս վերադրեալ յարտեանորէն խորհրդոյ՝ ոչ ուսի քաղեր պիտի առնէ յառաջդիմութեան ասպարիզին մէջ։ եւ պիտի ջանէ նախկին ընթացքը եւ անցեալ գոյով գոտատուց անկնաք Մացատ առատ։ յիշատակներուն։ արդէն բոլոր ժողովարանք ամէն ոյժատութիւն կը ջանան անդարձ հատուցանելը եւ իրատ քիչ ատենի մէջ կը վճարեն։ Ոչ խնդրեմ ուրեմն նախ արդոյ Հայրենիքէն որ երբէք չ՝ցաւիր՝ կարեւորութիւն չ՝տայ այնպիսի գրիչներու։ որոնք իրենց ոգորի խօսքերով մեծ զրմատութիւնով տեղի կրնան տալ։ Դանա՛։ երբէ արժան կը գտանեն՝ այն գրիչներ թեզ լրանեն եւ ձգեն զայս քացիրացներն եւ դայն խոնարհեցնելը։ կարելի բաւական է։ մեծ էր Սեբաստիոյ կրած հարուածը։ Դար նոր երկպատակութեան գաներ թող չբացուին։ Սերտասարդին ոգի ոնիմարտութեան բաժակը քամեց մինչ դիմաբ։ ճաշակեց երկպատակութեան դառն պտուղը։ Ներիք է կարդալեմ։ . . մեր դրիչը յոգուա Ազգին գործածենք . . մեր մանքան դրչով չկոգիտոնենք՝ ազգ մը։ ուսիցն հոգի եւ կեանք ընդունած եմք։ կը փոքնեմ խոսքս։ . . . . Էֆլենթի սպաշելով որ հանիք երկարոս Ձեր Ազգօգուտ լրագրոյն մեկ անկիւնը զեանդել։

ՅՈՀԱՆ

ԸՆԴՈՒ

Շաբաթ դիշեր մօտաւ գ. Մենամասիս. Ցարգիս ազգ Ջուլֆաեան՝ Եկեղեցանոցիս կարգեալ թեռնը վրայ ուսումնական սեսութիւն մը ոյիսի ընէ Յանոցը Գուանու. թիւ. 90 ի՝ Թերցարանիս մէջ. որ նատեր գաշնակաւ երգեր պիտի երգուին։

Մուտք 2 դրուշ։

3 մարտ. 1872 Եսանեանցս

Էֆենի-Գուլիս Կարապետ Մ. Նիշանեան

ԹԱՏՐՈՆ ՕՍՄԱՆԻԵ
ԻԿԼԻՏԻԿ ՓԱՇԱ
1872 4 Մարտ չորեքշաբթի 2 1/2
ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ Ը. ՎԱՐԴԱՊԵՏԵԱՆԻ
ԱՐՏԱՔՈՍ ԿԱՐԳԻ ՓԱՌԱՒՈՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆ
Ի ՆՊԱՍՏ
Դ. ՏԷՊՐԱՆ ԹՈՍՊԱՓՇԱՆԻ
ՍՈՒԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԱԼԻ
ՍԻՐՈՅ ԴԷՄ ՍՈՒՐ
ԿԱՄ
ԸՆԹՑԱՂՈՒԹԻՒՆՆ ՉԱՒԷՐ
թատերգութիւն 'ի հինգ. ազգաց
եւ յերիս պատկերս
ՎՐԷՊԵՏ,
ՅԻԼ ՊԱՆԻ ՀՈՅԶԷՆԱՒՈՐ ՎԷՊԻՆ
ԵՐԿԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՔ
Պ. ՋԱՆՈՅ ՊԼԷՊԷՐԵԱՆՑ
ՋԱՒԵՇՏ
ՄԱՐԴՈՅ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԶԻ
ՊԱՏԻՐ ԵՓԻՊԵՆԻՆ
ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐ

ԾԱՆՈՒՑԱՐԱԿԱՆ

Կոյսերական զբաղ պիտակիցը համար ամի հարիւր եւ յիսուն հինգ հազար հինգ հարիւր յիսուն օրոյ ճշնորհի ըրինն, եւ եօթանասուն ու մեկ հազար երկու հարիւր չէ՛ի ալ փայտ դնուհատութեան պիտի գրուին յառաջիկայ հինգշաբթի օրը մուրտ ցն 'ի Տարի Շուրա։ Ուստի յիշեալ տարեանքը տալ ուզող փոխառականք կը հրաւիրուին նոյն օր ժամը 6ին մինչեւ ներկայ զբաղելով 'ի Տարի Շուրա։

29 փետրուար 1872
'Ի Գանձն Ազգային Դպրոցաց

ԽՄԲԱԳՐԻՉ—ՏՆՕՐԻՆ
Կ. Ս. ԵՒԹԻՄԵԱՆՑ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՄԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ
Կ. ՊՕԼԻՍ ՁԻՆԻԼԻ ԽԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1872 ՓԵՏՐՎԱՐ 27 ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՉԵՒ Դ. ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ԲԱՆԱՑ ՇՈԳԵՆԱՒՈՐՆԵՐԸ

ժամ	Բոլորովին ելնող լոկոմոտիւները
1 45	Պէօյիւքտէրէէն Թարապիա Ելնիք Ամէնա Էմիրկէն Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւուտքէօյ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ։
2	Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ Գալաթիա։
2	Պէյքօզ Բայրամպաշէ Գանլըճա Ա. Հիսար Վանիքէօյ Զէնկէլքէօյ Պէյլերպէյ Գուզկ։
2 30	Սէնիմահալլէ Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Ելնիքէօյ Պօյաճըքէօյ Ր. Հիսար Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ։
3 30	Ր. Ա. Գալաթէն Մէկարպուրնու Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Ելնիքէօյ Ամէնա-Էմիրկէն Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ։
3 45	Պէօյիւքտէրէէն Պէյքօզ Բայրամպաշէ Գանլըճա Ա. Հիսար Գանթիլլի Վանիքէօյ Զէնկէլքէօյ Պէյլերպէյ Գուզկունճուք Գալաթիա։
5 15	Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Ելնիքէօյ Էմիրկէն Ր. Հիսար Արնաւուտքէօյ Գուրուչ Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ։
5 45	Արնաւուտքէօյ Պէյլերպէյ Օրթաքէօյ Գուզկունճուք Իւսկիւտար Գալաթիա։
6 45	Սէնիմահալլէէն Պէյիւքտէրէ Թարապիա Պէյքօզ Ելնիքէօյ Էմիրկէն Գանլըճա Ր. Հիսար Գանթիլլի Արնաւուտքէօյ Պէյլերպէյ Օրթաքէօյ Գուզկունճուք Պէշիկթաշ Իւսկիւտար։
7 30	Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ Գալաթիա։
8 15	Սէնիմահալլէէն Մէկարպուրնու Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Պէյքօզ Ելնիքէօյ Պօյաճըքէօյ Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ։
8 30	Պէօյիւքտէրէէն Պէյքօզ Բայրամպաշէ Իրիգաթ փաշա մահալլէսի Գանլըճա Ա. Հիսար Գանթիլլի Վանիքէօյ Զէնկէլքէօյ Պէյլերպէյի Գուզկունճուք Իւսկիւտար։
10	Սէնիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Ելնիքէօյ Էմիրկէն Ր. Հիսար Արնաւուտքէօյ Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ Գալաթիա։

Կամաւորէն ելնող լոկոմոտիւները

ժամ	
2 45	Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտքէօյ Ր. Հիսար Էմիրկէն Ելնիքէօյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Մէկարպուրնու։
3 45	Գալաթիա Իւսկիւտար Պէշիքթաշ Գուզկունճուք Օրթաքէօյ Պէյլերպէյ Արնաւուտքէօյ Գանթիլլի Ր. Հիսար Գանլըճա Էմիրկէն Ելնիքէօյ Պէյքօզ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Սենիմահալլէ։
4	Իւսկիւտար Գուզկունճուք Պէյլերպէյի Զէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանթիլլի Հիսար Գանլըճա Բիրիգաթ փաշա մահալլէսի Բայրամպաշէ Պէյքօզ Պէօյիւքտէրէ։
4 15	Պէշիք Օրթաք Արանավուտ Պէպէք Ր. Հիսար Պօյաճ Ելնիք Պէյքօզ Թարապ Պէօյիւք Մէզարպուրնու Սենիմահալլէ։
4 45	Գալաթիա Պէշիկթաշ Իւսկիւտար Գուզկունճուք Պէյլերպէյ Զէնկէլքէօյ Արնաւուտքէօյ։
6 15	Իւսկիւտար Պէշիկթաշ Գուզկունճուք Օրթաքէօյ Պէյլերպէյ Զէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Արնաւուտքէօյ։
8	Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Արնաւուտքէօյ Պէպէք Հիսար Էմիրկէն Սենիքէօյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Սենիմահալլէ։
9 15	Գալաթիա Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Պէյլերպէյ Արնաւուտքէօյ Գանթիլլի Ր. Հիսար Պօյաճը Ելնիքէօյ Պէյքօզ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Մէզարպուրնու Ր. եւ Ա. պատարագները։
10 15	Գուզ Պէյլերպէյի Զէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Ա. Հիսար Գանլըճա Բայրամպաշէ Պէյքօզ Պէօյիւքտէրէ։
10 30	Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Արնաւուտքէօյ Պէպէք Ր. Հիսար Էմիրկէն Ամէնա Ելնիքէօյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Սենիմահալլէ։
11	Գուզկունճուք Պէյլերպէյի Զէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանթիլլի Ա. Հիսար Գանլըճա Բայրամպաշէ Պէյքօզ։
11	Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտքէօյ Ր. Հիսար Էմիրկէն Ելնիքէօյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ։
11 30	Գալաթիա Պէշիքթաշ Գուզկունճուք Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնաւուտքէօյ։

Իւսկիւտարու ելնող լոկոմոտիւները

Ժամ		Ժամ	
1	45	1	30
1	45	2	
2	45	2	20
2	35	2	45
3		3	10
3	30	3	35
3	50	4	5
4	20	4	30
4	50	5	
5	15	5	30 Պշիկթաշ հանդիպելով
5	50	6	5
6	30	8	
8	15	8	30
8	40 Պշիկթաշ հանդիպելով	9	
9	10	9	25
9	40	9	50
10	15	10	10
10	35	10	35
11		10	50
11	10	11	10
11	40	11	30
12		11	50
		12	5

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ
4 ՄԱՐՏ
(ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԱՏ 100 ԳՐՈՒՇԵՆ)

Լոնտրա 3 ամիս գուրուշ		108մ։
Փարիզ		23.40

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ
4 ՄԱՐՏ

Անգլ. լիրա	գուրուշ	109.6
Նամբէէն ոսկի	»	86.38
Իմբէռիալ ռուբլի	»	89.
Գերմանիա	»	51.26
Հինգ Ֆրանգ	»	—
Հինդոց	»	105.20
Գզինձ	»	119

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 4 ՄԱՐՏ

ԱՐՄՏԻՐ

Ցորեն կարծր	Պէսարապիա	32	—37
» »	Ազատ	35	—36
» »	ՊոլէՐԸ	30	—32
» »	Գուրկաց	30	—32
» »	Թէքիրտաղ	30	—32
կակուղ	Ազատ	30	—33
» »	Պէսարապիա	—	—
Սիրբա Գունա		30	—32
Ցորեն կակուղ	Գուրկաց	30	32
Վառնա		30—32	
» »	Գալէրք	28—30	
Սղիպտացորեն Գունա		19—20	
»	Անատոլ։	17—18	
Գարի Գունա		14—14մ։	
»	Անատոլ։		

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ
ԹՈՂԱԿ ՀՈՐ

Գուրտա	գուրուշ	
Անատոլու	»	
Քօրա		
Էմիրնէ	»	
Շտակած	»	

ԲՅՈՒՄՊԱԼ Գուրուշ

Կէյվէ	հօխա	10
Իզմիր	»	10 1/2
Ռատնա	»	9 1/4
Պարկեսատաք	»	8
Վրատան	»	8 1/2

ՐՈՒԻՐԴ

Անատոլու լուացուած	հօխա	20—17
» չլուացուած	»	9—
Բաւմկլի լուացուած	»	17—20
» չլուացուած	»	8մ։—9մ։
Վրատան լուացուած	»	12մ։—
» կէս		7 1/2
» չլուացուած	»	— —
Ճոպրոնա	»	10 —
Էսկի Ճէհիր	»	9 — 10

ՄԱԶՐ

Պարսկաստան	հօխա	11—
Անատոլու	»	10—
Ճերմակ	»	6—7

ՃԷՒԻՐ

Գալաթէի Ա. տեսակ	հօխա	20—20մ։
» Բ. »	»	18 —
Էնգիլիս »	»	18—20
Թոգաթ »	»	18մ։—19
Արկիլէ »	»	17 —
Եօզղատ »	»	16—17
Զօրուտ		16—17

ԹԻՆԹԻՐ

Էնգիլիս	հօխա	30 —
Գաստամպօլ	»	48 —
Պէյրաղար	»	51 —
Զէյթէղ	»	—
Վան	»	29 —

ԱՑԾԻ ՄՈՐԹ

Ամասիա	6մ։	կատ. մէկ	Օ. Լ.
Եօզկատ	7 »	»	»
Սիվաս	» »	»	»
Էրզրում	7մ։ »	»	»
Գայսէրի	» »	»	»

ՁԷՐ

Մուսանիա	հօխա	7մ։—
Այվալը	»	6մ։—7
Մոտքզ	»	10 —
Սիսիլի	»	7 —
Պղինձ թոդաթ երկրին մէջ		9մ։—10
Ալֆոն	»	260 —273
Փիմբէ	»	29 —30
Սուսամ	»	—
Կատատ Ընատ.	Քիլէ	—
»	Բուռնէլի »	—
Մեսագա Պարակ. Իչտ	»	42 —44
Գրուսա		82 —86

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		գուրուշ
Խանդէ Միսպ. տեսակ 100	հօխ.	1200—1250
« Բ. »	»	
Եէմէն	»	16—16 1/2
Շապաթ Փոյի Անդզ. Կնդ.		240—242
» » Գաղզ.	»	—
» գլուխ Գաղզ.		240—
Զայ Քոնկո	հօխան	26 —
» Բէքո ծագիկ	»	45 —60
Անադ (գալայ)	կնդ.	1010—1020
Գզդեզ (պիպէռ)	հօխա	10մ։—
Լնզակ (տիվիս) Պէնկալա	»	100 —140
» » Մատրաս	»	— —70
Գինք տախտ 100	հօխա	Գր. 90 —
Եբկաբի ձոզանեա		70 — 72
» տախտակ		72 —
» բեռեռցու		80 —82
Քարֆիտա		112 —118
Բրինձ իտալիոյ 100	Բիլ.	Գր. 43
Կարագ եղ Ռուսիոյ	գրչ.	43 —44
Խալիաք		35 — 40